

**Zavod za javno zdravlje
Ćuprija "Pomoravlje"
u Ćupriji
Centar za analizu, planiranje i organizaciju
zdravstvene zaštite**

**ANALIZA POKAZATELJA KVALITETA
RADA ZDRAVSTVENIH USTANOVA
POMORAVSKOG OKRUGA
ZA PERIOD I-XII 2013. GOD.**

Ćuprija, mart 2014.

UVOD

Na osnovu člana 203 Zakona o zdravstvenoj zaštiti, („Službeni glasnik RS“, broj 107/05) ministar zdravlja je doneo novi Pravilnik o pokazateljima kvaliteta zdravstvene zaštite („Službeni glasnik RS“, broj 49/10) koji će se primenjivati od 2011. godine i po kome će se pratiti novi pokazatelji kvaliteta u zdravstvenim ustanovama. Institut za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“, u skladu sa svojom funkcijom, sačinio je Metodološko uputstvo za postupak izveštavanja zdravstvenih ustanova o pokazateljima kvaliteta zdravstvene zaštite za 2013.godinu, a na osnovu navedenog Pravilnika. Ovim Metodološkim uputstvom se određuje način prikupljanja, praćenja, izračunavanja i izveštavanja pokazatelja kvaliteta rada zdravstvenih ustanova.

Na osnovu prikupljenih i obrađenih podataka za period I - XII 2013. godine, shodno Metodološkom uputstvu za postupak izveštavanja zdravstvenih ustanova o obaveznim pokazateljima kvaliteta zdravstvene zaštite, Zavod za javno zdravlje u Čupriji analizira pokazatelje kvaliteta rada zdravstvenih ustanova za područje Pomoravskog okruga.

Pokazatelji kvaliteta obuhvataju pokazatelje kvaliteta rada zdravstvenih ustanova kao i pokazatelje koji se odnose na rad komisije za unapređenje kvaliteta rada, sticanje i obnovu znanja zaposlenih, vođenje liste čekanja, bezbednost pacijenata, zadovoljstvo korisnika uslugama zdravstvene službe i zadovoljstvo zaposlenih.

Kvalitet rada primarne zdravstvene zaštite je prikazan kroz izveštaje o pokazateljima kvaliteta šest domova zdravlja (Despotovac, Jagodina, Paraćin, Rekovac, Svilajnac i Čuprija), a sekundarne zdravstvene zaštite kroz izveštaje opštih bolnica Jagodine, Paraćina i Čuprije.

I Primarna zdravstvena zaštita

Tabela br.1 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u službi za zdravstvenu zaštitu žena

r.br	Naziv pokazatelja	DZ Jagodina	DZ Čuprija	DZ Despotovac	DZ Svilajnac	DZ Paraćin	DZ Rekovac	Okrug 2013	Okrug 2012
1	Procenat registrovanih korisnika koji su iz bilo kog razloga posetili svog izabranog lekara.	87.03	46.42	46.86	64.92	42.46	58.99	57.78	65.31
2	Odnos prvih i ponovnih pregleda radi lečenja kod izabranog lekara	0.39	0.61	1.12	1.18	0.54	1.4	0.87	0.79
3	Odnos broja uputa izdatih za specijalističko-konsultativni pregled i ukupnog broja poseta kod lekara	10.66	15.09	4.79	12.23	14.79	15.16	12.12	10.88
4	Procenat preventivnih pregleda u ukupnom broju pregleda i poseta kod lekara.	42.99	63.85	53.32	30.64	32.49	28.26	41.93	45.18
5	Procenat korisnica od 25 do 69 godina starosti obuhvaćenih ciljanim pregledom radi ranog otkrivanja raka grlića materice	9.98	13.75	15.41	0.39	14.15	11.28	10.83	14.96
6	Procenat korisnica od 45 do 69 godina starosti koje su upućene na mamografiju od bilo kog izabranog ginekologa u poslednjih 12 meseci	1.87	0.1	2.62	4.59	3.09	6.58	3.13	23.3

U službama primarne zdravstvene zaštite u kojima zdravstvenu delatnost obavljaju izabrani lekari, odnosno službe za zdravstvenu zaštitu žena, dece i odraslog stanovništva, prva četiri pokazatelja su identična ,

odnosno zajednička dok su ostali specifični za svaku službu. Najveći procenat registrovanih korisnika koji su iz bilo kog razloga posetili svog izabranog lekara je u službi za zdravstvenu zaštitu dece i omladine 89,9% a najmanji u službi za zdravstvenu zaštitu žena 57,8%. Najveći broja uputa izdatih za specijalističko-konsultativni pregled u odnosu na ukupan broj poseta kod lekara ima služba za zdravstvenu zaštitu odraslih što je i očekivano 24,6%, a najveći procenat preventivnih pregleda u ukupnom broju pregleda i poseta kod lekara ima služba za zdravstvenu zaštitu žena 41,9% (prethodne godine 45%), dok se najmanje preventivnih pregleda radi odraslom stanovništvu samo 6,1% od ukupnog broja pregleda (prethodne godine 4,9%), u službi za zdravstvenu zaštitu dece 16,9% a prethodne godine 17,8%.

Među specifičnim pokazateljima kvaliteta rada službe za zdravstvenu zaštitu žena je procenat korisnica određene dobi koje su obuhvaćene mamografijom i ciljanim pregledom na karcinom grlića materice. Procenat obuhvaćenih žena ovim pregledima je izuzetno mali posebno kod mamografije 3,1% i u stalnom je opadanju od 2011. godine od kada se prate ovi pokazatelji.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece i omladine, pedijatri u 53% slučajeva propisuju antibiotike pri prvom pregledu kod infekcije gornjih respiratornih puteva, ampuliranu terapiju ordiniraju u 19% slučajeva, a kod 84% predgojazne dece je u zdravstveni karton upisan status uhranjenosti i dat savet o pravilnoj ishrani. Obuhvat dece u 15. godini kompletnom imunizacijom je 88%.

Tabela br.2 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u službi za zdravstvenu zaštitu dece i omladine

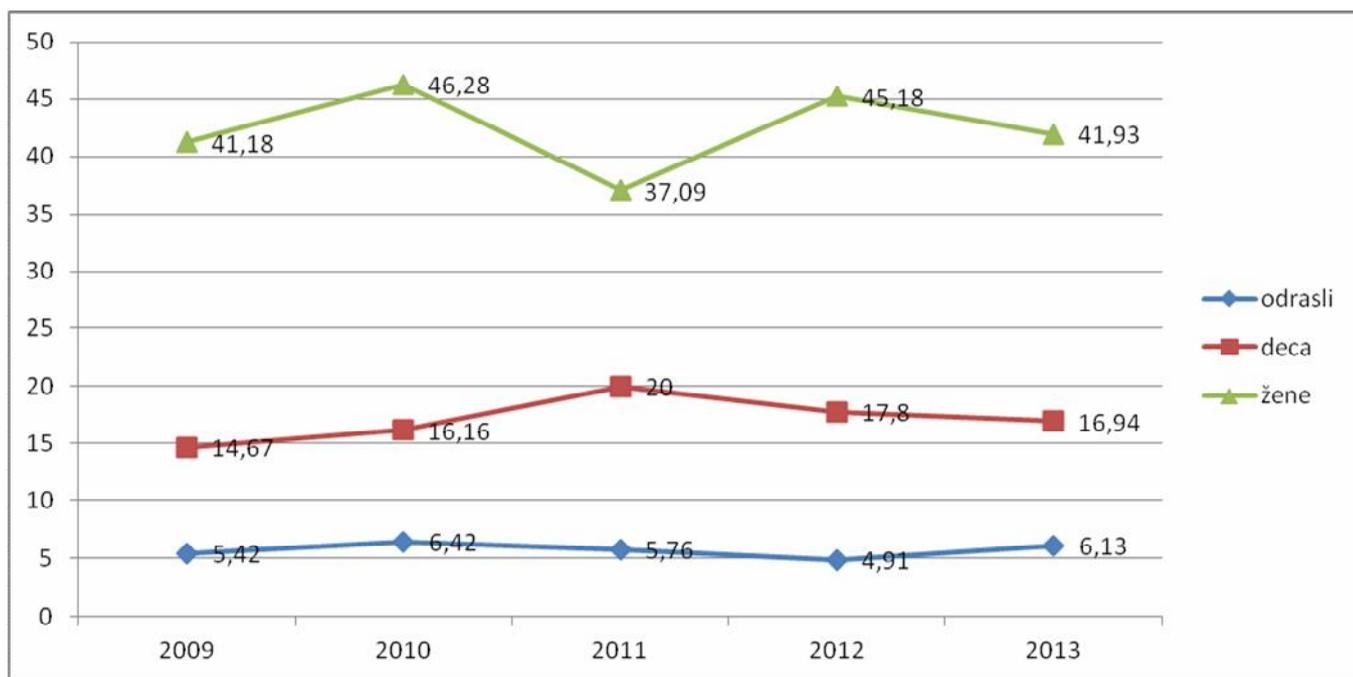
r.br	Naziv pokazatelja	DZ Jagodina	DZ Čuprija	DZ Despotovac	DZ Svilažnac	DZ Paraćin	DZ Rekovac	Okrug 2013.	Okrug 2012.
1	Procenat registrovanih korisnika koji su iz bilo kog razloga posetili svog izabranog lekara.	91.34	88.39	97.61	78.94	99.6	83.66	89.92	90.42
2	Odnos prvih i ponovnih pregleda radi lečenja kod izabranog lekara	0.43	0.62	0.37	0.55	0.51	0.5	0.50	0.56
3	Odnos broja uputa izdatih za specijalističko-konsultativni pregled i ukupnog broja poseta kod lekara	15.68	11.08	9.19	5.78	13.49	20.31	12.59	12.75
4	Procenat preventivnih pregleda u ukupnom broju pregleda i poseta kod lekara.	17.68	12.5	13.9	17.98	15.3	24.27	16.94	17.8
5	Procenat epizoda sa akutnim infekcijama gornjih disajnih puteva (J00-J06) kod kojih je pri prvom pregledu propisan antibiotik.	47.52	52.1	54.57	53.37	49.01	62.38	53.16	53.07
6	Procenat epizoda svih oboljenja kod dece lečenih antibioticima u kojim je ordinirana ampulirana terapija.	15.92	17.26	3.59	6.88	46.52	24.53	19.12	21.91
7	Procenat predgojazne/gojazne dece u čiji je zdravstveni karton ubeležen status uhranjenosti i dat savet o pravilnoj ishrani.	98.34	81.97	100	82.35	40.36	100	83.84	89.1
8	Obuhvat dece u 15. godini života kompletnom imunizacijom	95.33	98	90.31	77.38	86.3	80	87.89	90.19

Vakcinacijom protiv sezonskog gripa obuhvaćeno je na teritoriji okruga 10% registrovanih korisnika preko 65. godina, oko 65% dijabetičara je poslato na pregled očnog dna a kod 62% je bar jednom određena vrednost glikoliziranog hemoglobina što je manje nego prethodne godine za oko 6%. Test na okultno krvarenje u stolici urađen je kod svega 5% registrovanih korisnika preko 50 godina (prošle godine 11%), a kod 35% registrovanih odraslih korisnika su u zdravstveni karton ubeležene vrednosti i status faktora rizika za KVB što je napredak u odnosu na prethodnu godinu za 15%. Oko 79% hipertoničara je pri poslednjem pregledu imalo tenziju ispod 140/90.

Tabela br.3 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u službi za zdravstvenu zaštitu odraslih

r.br	Naziv pokazatelja	DZ Jagodina	DZ Čuprija	DZ Despotovac	DZ Svila jnac	DZ Paraćin	DZRekovac	Okrug 2013.	Okrug 2012.
1	Procenat registrovanih korisnika koji su iz bilo kog razloga posetili svog izabranog lekara.	89.79	65.5	62.43	65.11	90.25	80.75	75.64	87.05
2	Odnos prvih i ponovnih pregleda radi lečenja kod izabranog lekara	1.52	1.88	1.69	2.58	2.24	2.1	2.00	0.52
3	Odnos broja uputa izdatih za specijalističko-konsultativni pregled i ukupnog broja poseta kod lekara	25.69	32.62	20.62	28.41	32.19	7.8	24.56	25.99
4	Procenat preventivnih pregleda u ukupnom broju pregleda i poseta kod lekara.	6.82	3.89	5.81	7.97	6.27	5.99	6.13	4.91
5	Obuhvat registrovanih korisnika starijih od 65 godina vakcinacijom protiv sezonskog gripa.	11.55	7.18	6.8	11.39	16.4	7.94	10.21	9.76
6	Procenat obolelih od povišenog krvnog pritiska (I10-I15) kod kojih je na poslednjem kontrolnom pregledu, vrednost krvnog pritiska bila niža od 140/90.	85.01	40.06	93.95	65.77	93.77	97.44	79.33	74.99
7	Procenat obolelih od šećerne bolesti (E10-E14) koji su upućeni na pregled očnog dna	92.5	28.05	33.18	94.31	66.88	73.78	64.78	70.13
8	Procenat obolelih od šećerne bolesti (E10-E14) kod kojih je bar jednom određena vrednost glikoliziranog hemoglobina (HbA1c).	95.58	95.8	26.06	84.74	20.66	49.88	62.12	69.03
9	Procenat registrovanih korisnika u čiji je zdravstveni karton ubeležena vrednost krvnog pritiska, indeks telesne mase - ITM, pušački status i preporučeni saveti za zdravo ponašanje.	33	34.56	6.93	31.23	36.17	69.68	35.26	19.55
10	Procenat registrovanih korisnika starijih od 50 godina kojima je urađen test na krvavljenje u stolici (hemokult test).	4.44	6.86	4.65	3.92	7.79	2.86	5.09	10.79
11	Procenat epizoda sa tonzilofaringitisom (J02, J03) kod kojih je kao prva terapija ordinirana terapija penicilinom.	30.09	42.67	12.66	54.3	62.46	77.41	46.60	39.53

Grafikon 1. Procenat preventivnih pregleda u ukupnom broju pregleda i poseta kod lekara u periodu od 2009. do 2013.

Grafikon 2. Obuhvat registrovanih korisnika starijih od 65 godina vakcinacijom protiv sezonskog gripa

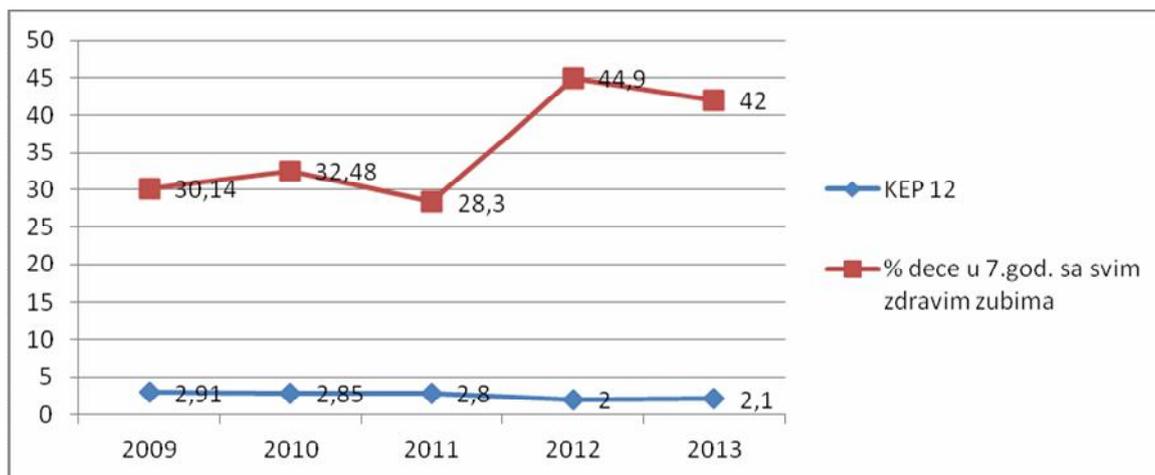
Stomatološka zdravstvena zaštita

Tabela br.4 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u službi za stomatološku zdravstvenu zaštitu dece i omladine

Dom zdravlja	% Dece u 7.g.sa svim zdravim zubima	% Dece u 7.g.obuhvaćen a lokalnom aplikacijom fluorida	% Dece u 12.g.sa svim zdravim zubima	KEP-12	% Dece u 12.g.obuhvaće na lokalnom aplikacijom fluorida	% Dece u 7. razredu sa nelečenim ortodontskim anomalijama	% Dece u 3. razredu srednje škole sa nelečenim ortodontskim anomalijama
Despotovac	14.3	100	12	3.8	100	83.9	93
Jagodina	51.6	96.3	23.1	2.6	98.6	22	20.4
Paraćin	62.7	100	37.5	0.6	100	68.9	56.9
Rekovac	30.4	100	65.8	1.2	100	23.5	25
Svilajnac	10.6	93.5	10.3	4.1	95.4	14.8	15.6
Ćuprija	26.1	100	44.1	1.4	100	55.6	55.3
Pomoravski okrug 2013.	42.0	98.0	29.4	2.1	99.0	44.4	42.8
Pomoravski okrug 2012.	44.9	95.8	36.4	2	99.8	35.2	32.9

Posle obavljenih sistematskih pregleda dece u sedmoj i dvanaestoj godini života, sa svim zdravim zubima bilo je 42% dece u sedmoj(prethodne godine 44,9%), odnosno 29,4% dece u dvanaestoj godini. Lokalnom aplikacijom fluorida je obuhvaćeno 98% sedmogodišnjaka i 99% dvanaestogodišnjaka. Pri sistematskim pregledima u sedmom razredu i 3. razredu srednje škole otkriveno je 44% odnosno 43% dece sa nelečenim ortodontskim anomalijama. KEP-12 ima prosečnu vrednost 2,1.

Grafikon 3. % dece u 7. godini sa svim zdravim zubima i KEP 12 od 2009. do 2013

Posmatrajući petogodišnji period zapaža se da vrednost KEP-12 indeksa blago opada svake godine, dok procenat sedmogodišnjaka sa svim zdravim zubima raste što je povoljno.

Dom zdravlja Despotovac ima najniži procenat obuhvata trudnica preventivnim pregledima, samo 3%, a najviše Dom zdravlja Paraćin, 44%. Prosek okruga je 24,5% kao i prethodne godine. Paradontopatija

je konzervativno tretirana kod 12% pacijenata preko 18 godina što je 4% više nego prethodne godine. Procenat ponovljenih intervencija je nizak i još manji nego prethodne godine.

Tabela br.5 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u službi za stomatološku zdravstvenu zaštitu odraslih

Dom zdravlja	Procenat trudnica obuhvaćenih preventivnim pregledima	Procenat pacijenata starijih od 18 godina kod kojih je konzervativno tretirana paradontopatija	Procenat ponovljenih intervencija
Despotovac	3.05	0.61	9.34
Jagodina	24.3	13.09	4.03
Paraćin	43.87	3.68	2.25
Rekovac	18.87	23.52	3.69
Svilajnac	16.67	2.63	1.94
Čuprija	14.69	21.88	0
Pomoravski okrug 2013.	24.5	12.1	2.6
Pomoravski okrug 2012.	24.1	7.7	3.3

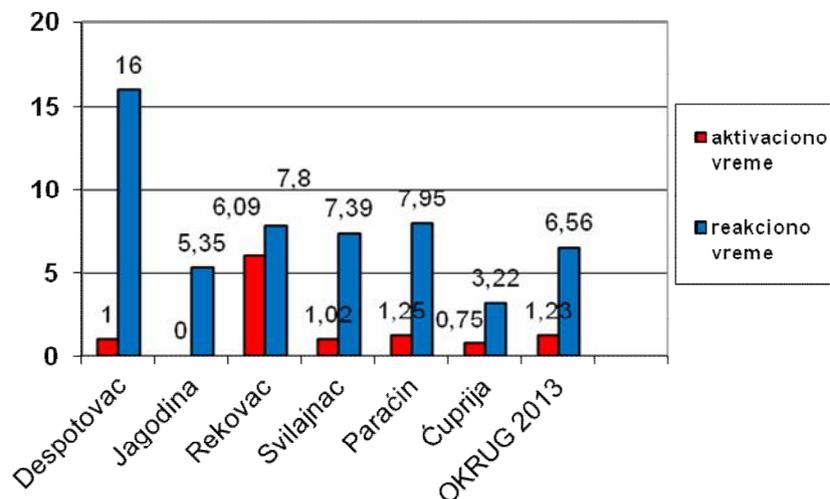
Što se tiče pokazatelja kvaliteta rada polivalentne patronaže zapažen je visok procenat obuhvata novorođenčadi prvom posetom (kod Paraćina i Rekovca 100%) dok je u Čupriji nešto niži obuhvat, 88,64%. Na nivou okruga procenat obuhvata novorođenčeta prvom posetom je 97% što je za oko 5% više nego prethodne godine. Prilično je ujednačen prosečan broj patronažnih poseta po novorođenom detetu i kreće se između 4,5 i 5,5, (prosek okruga je 5 poseta što je 0,5 više od prethodne godine), a poseta odojčetu je bilo najviše u Rekovcu 2,32 a najmanje u Jagodini 0,63. Na nivou okruga prosečan broj poseta odojčetu je 1,7 što je nešto manje od propisanog obima 2, ali je ovaj prosek nešto bolji nego u 2012. Prosečan broj poseta licima starijim od 65 godina je najmanji u Jagodini , 0,05 a najveći u Rekovcu 0,54.

Tabela br.6 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u polivalentno- patronažnoj službi

Dom zdravlja	Obuhvat novorođenčadi prvom patronažnom posetom %	Prosečan broj patronažnih poseta po novorođenom detetu	Prosečan broj patronažnih poseta po odojčetu	Prosečan broj patronažnih poseta po osobi starijoj od 65 godina
Despotovac	97.9	4.9	1.87	0.25
Jagodina	99.22	5.16	0.63	0.05
Paraćin	100	4.7	1.92	0.06
Rekovac	100	5	2.32	0.54
Svilajnac	91.25	4.54	1.77	0.43
Čuprija	88.64	5.56	1.73	0.34
Pomoravski okrug 2013.	96.9	5.0	1.7	0.3
Pomoravski okrug 2012.	92.3	4.6	1.2	0.2

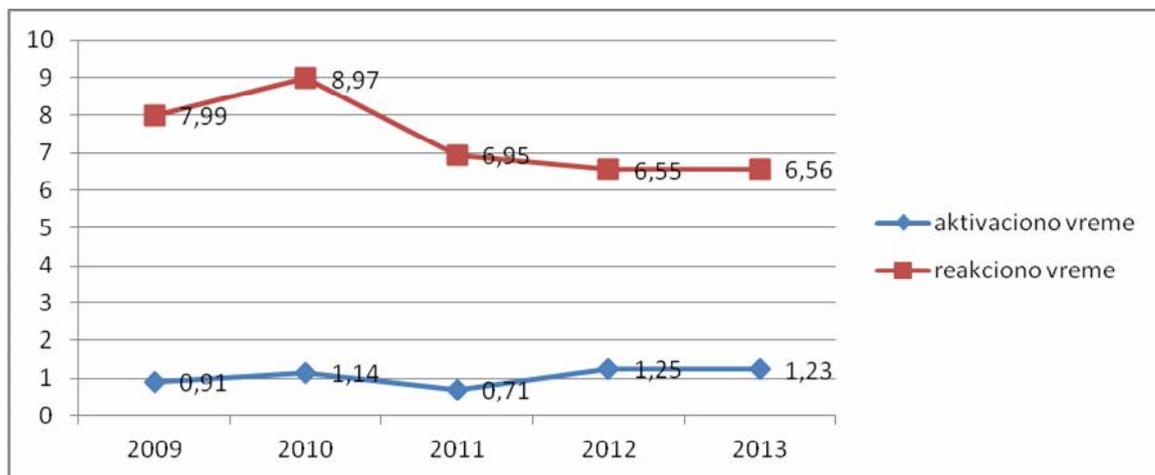
Hitna pomoć

Grafikon br.4 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u Službi hitne medicinske pomoći

Indikatori kvaliteta rada hitne pomoći pokazuju varijacije u pojedinim ustanovama i kreću se od 0 do 6 minuta kod aktivacionog vremena (prosek okruga je **1,23** kao i prethodne godine) , a kod reakcionog vremena od 3 do 16 minuta (prosek okruga je **6,56** kao i prethodne godine). Vreme prehospitalne intervencije odnosno vreme zbrinjavanja pacijenta kreće se od 7 do 50 min , a prosečna vrednost je 16 minuta(u prethodnoj godini 12,8).

Grafikon 5 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u Službi hitne medicinske pomoći od 2009. do 2013

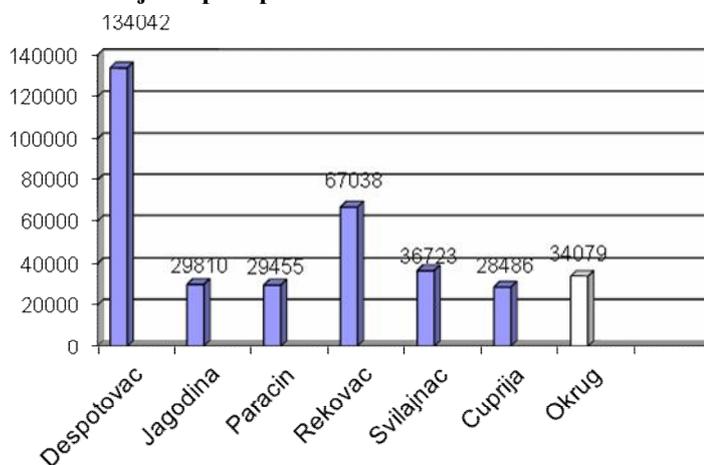
Procenat izvršenih kardiopulmonalnih reanimacija je 30,8% za nivo okruga, procenat uspešnih kod srčanih zastoja bez prisustva ekipe je 12,1%, a kod zastoja srca u prisustvu ekipe je 46,4% uspešnih reanimacija. Procenat samostalno rešenih slučajeva na terenu je 76,3%, u ambulanti 82,3% koliki je i procenat indikovanog medicinskog tretmana kod pacijenata sa teškom traumom.

Procenat pacijenata sa AKS kojima je urađen osnovni terapijski tretman je 88,3%, procenat transportovanih u najbližu ustanovu posle primenjenog osnovnog terapijskog tretmana je 39,4%, a procenat pacijenata kojima je pored ostalog započeta ili data i prehospitalna tromboliza je 3,6%.

Farmaceutska zdravstvena delatnost

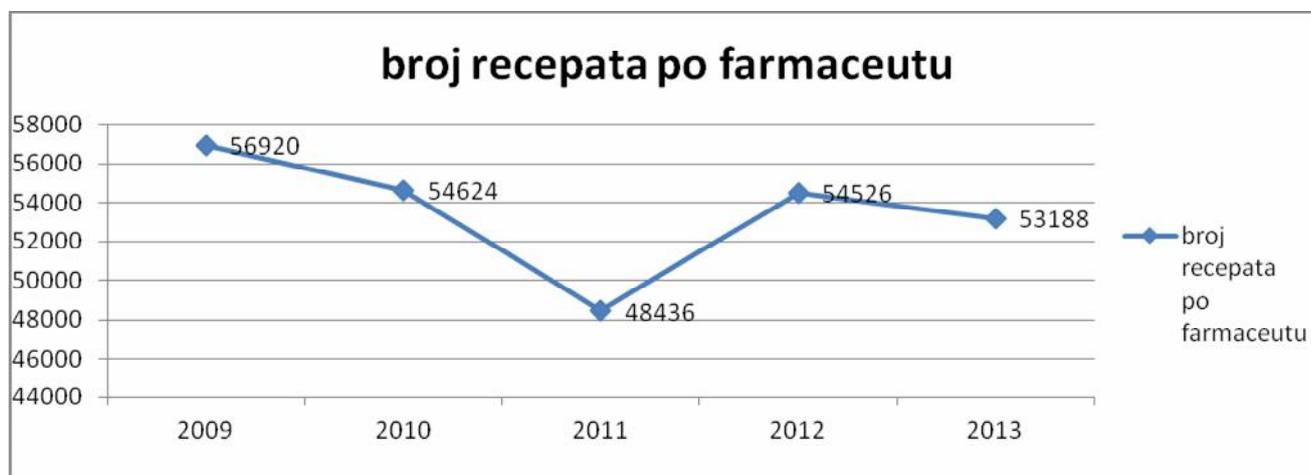
Rad apoteka je prikazan brojem izdatih recepata (za lekove sa liste, van liste, od privatnika i za magistralne preparate) i naloga za medicinska sredstva. Stavljajući u odnos sa brojem zaposlenih farmaceuta kvantifikuje se rad izvršilaca na ovim poslovima. Prosečan broj recepata za lekove sa liste po farmaceutu je 34079 što je nešto manje nego prethodne godine kada je to bilo 41501, a za lekove van liste i iz privatnih ordinacija je 19109 što je povećanje za 47% u odnosu na prethodni period . Od proseka okruga znatno odskaje Apoteka u Despotovcu jer ima samo jednog farmaceuta pa je broj recepata po farmaceutu ovde znatno viši od ostalih apoteka.

Grafikon br. 6 Broj recepata po farmaceutu za lekove sa liste RFZO

Prosečan broj naloga za medicinska sredstva po farmaceutu je 205, a recepata za magistralne lekove je 1031, s tim što magistralne preparate izrađuju četiri od šest apoteka i to Jagodina, Čuprija, Paraćin i Svilajnac. Procenat rashodovanih lekova usled isteklog roka kreće se po apotekama od 0,02% do 0,26%, a procenat osporenih recepata od strane RFZO usled greške apoteke je bio zanemarljiv.

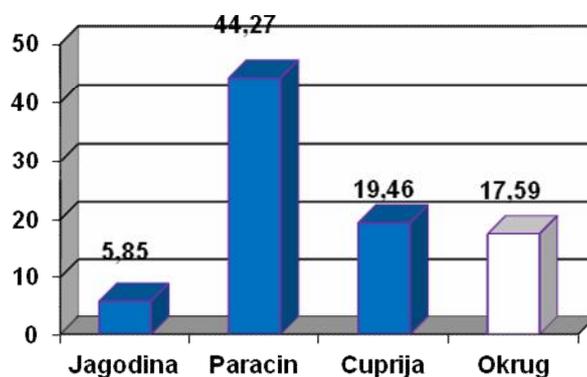
Grafikon 7. Kretanje broja recepata po farmaceutu od 2009. do 2013

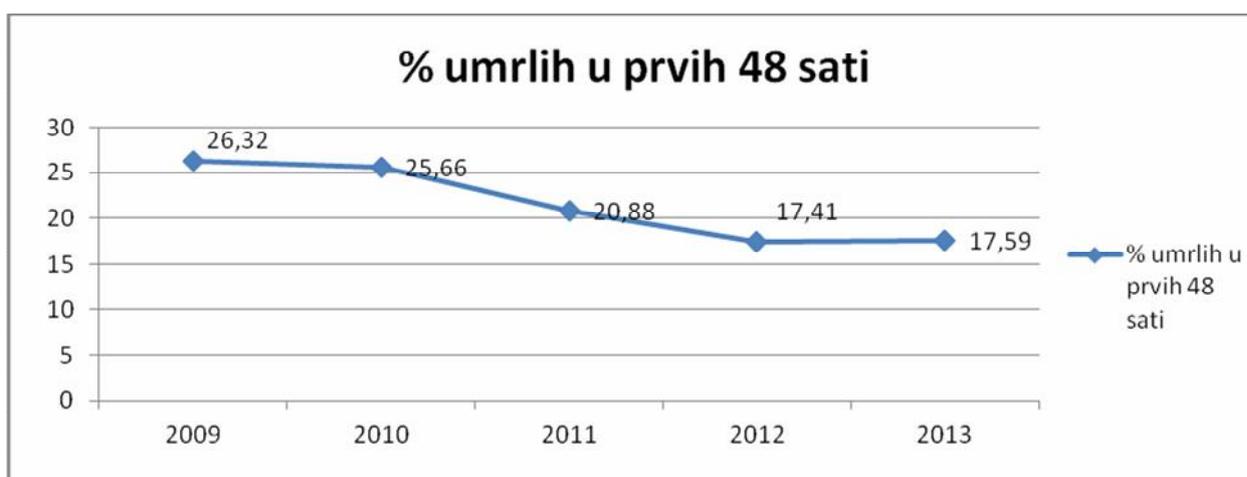
II Sekundarna zdravstvena zaštita

U zdravstvenim ustanovama koje obavljaju zdravstvenu delatnost na sekundarnom nivou, kvalitet zdravstvene zaštite procenjuje se na osnovu pokazatelja koji su se pratili za ustanovu u celini, i pokazatelja po granama medicine. Pokazatelji kvaliteta rada bolnica za ustanovu u celini ili takozvani opšti pokazatelji, pomažu ustanovama da prateći njihove vrednosti, otkriju uzroke nedostataka i poboljšaju kvaliteta rada.

Grafikon br. 8 Procenat umrlih u prvih 48 sati

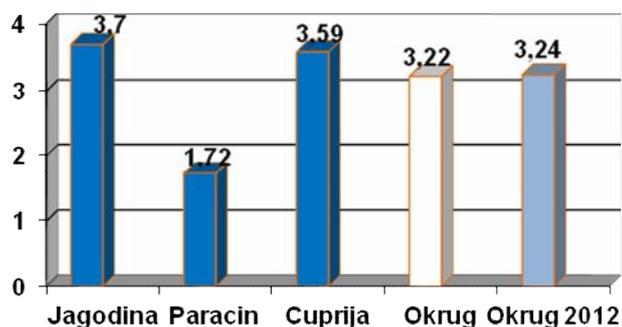

Grafikon br. 9 Procenat umrlih u prvih 48 sati u periodu od 2009. godine do 2013. godine

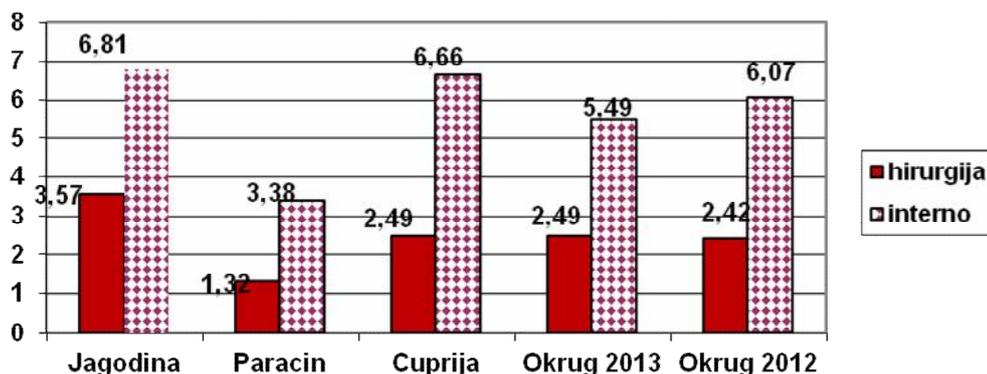
Prvi od pokazatelja kvaliteta rada bolnica je letalitet. U prvih 48 časova od prijema najveći procenat umrlih ima bolnica u Paraćinu 44,27%, a najmanji u Jagodini 5,85%. Prosek okruga je 17,59% što je na nivou prethodne godine.

Grafikon br. 10 Ukupna stopa letaliteta

Ukupna stopa letaliteta u bolnicama Pomoravlja se kreće od 1,72 do 3,70. Prosek okruga je **3.22** što je skoro isto kao prethodne godine. Stopa je povećana u bolnici Čuprija, dok je u bolnicama Paraćin i Jagodina manja od prethodne godine. Posmatrajući **petogodišnji period** ova stopa ima **blagi trend rasta** jer je na početku posmatranog perioda odnosno 2009. godine bila 2,6 da bi 2012. dostigla 3,2 kolika je i 2013.

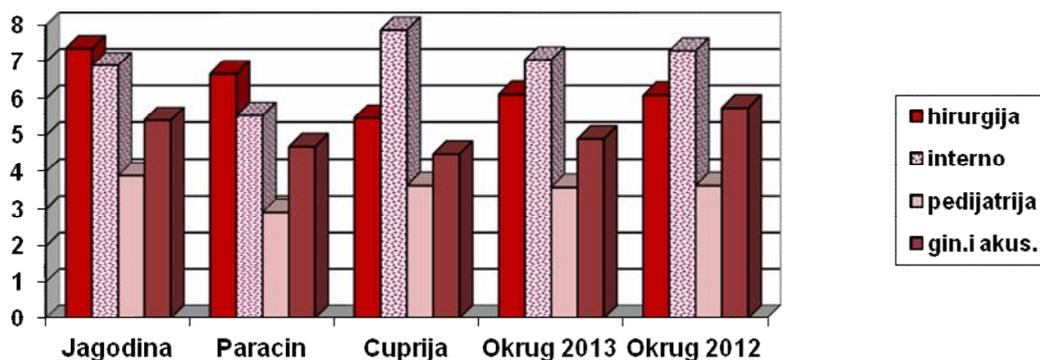
Grafikon br. 11 Stopa letaliteta na odeljenjima

Posmatrajući stopu letaliteta na internim i hirurškim odeljenjima najmanju stopu letaliteta ima bolnica u Paraćinu a najvišu bolnica u Jagodini. Posečne stope okruga su na nivou prošlogodišnjih.

Sledeći pokazatelj kvaliteta rada bolnica je procenat obdukovanih i procenat podudarnosti kliničkih i obdukcioni dijagnoza. Na teritoriji Pomoravskog okruga obdukcije se rade jedino u bolnici Čuprija. Od ukupnog broja umrlih 19% je obdukovanih .

Grafikon br. 6 Prosečna dužina lečenja

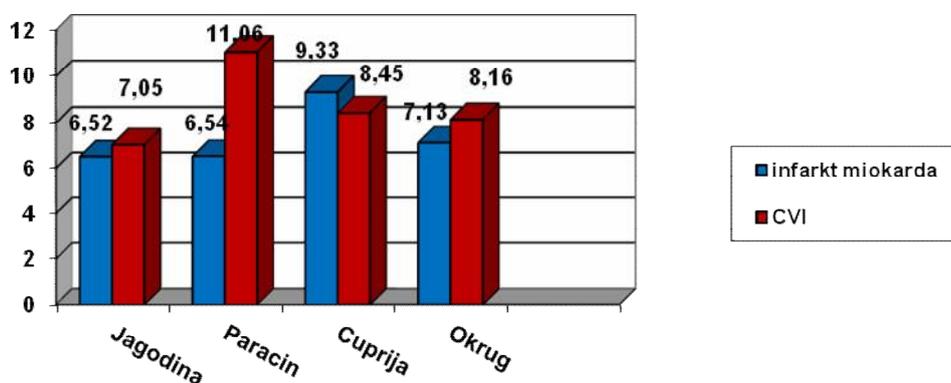

Bolničko lečenje je praćeno kroz rad sluþbi hirurgije, interne medicine, pedijatrije i ginekologije i akuþerstva u opþtim bolnicama Ćuprije, Jagodine i Paraćina. Jedan od praćenih parametara je i prosećna duþina lećenja na ovim odeljenjima i na nivou bolnica. Bolnica u Ćupriji je na proseku od 6,10 dana, bolnica u Jagodini 6,27 dana i Paraćinu 5,36 dana što je na nivou proþlogodišnjeg proseka .

Na hirurþkim odeljenjima prosek lećenja je 6,1 dan, na internim 7,0 na ginekologiji i akuþerstvu 3,6 dana , a na pedijatriji 4,9.

þto se tiće broja medicinskih sestara po zauzetoj bolnićkoj postelji, najviše ih je na ginekoloþko-akuþerskim odeljenjima.(1,25 u Jagodini do 1,69 u Ćupriji). Najveći prosek za nivo bolnice ima bolnica u Ćupriji 1,12 sestara po postelji, zatim Paraćin 0,68 a najmanje Jagodina 0,66.

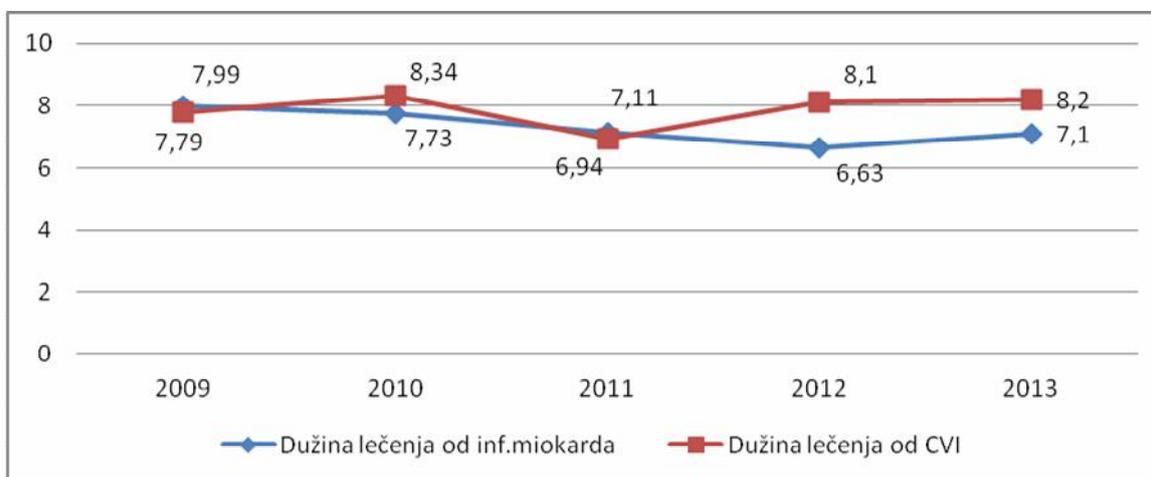
Grafikon br. 7 Prosećna duþina lećenja za infarkt miokarda i CVI

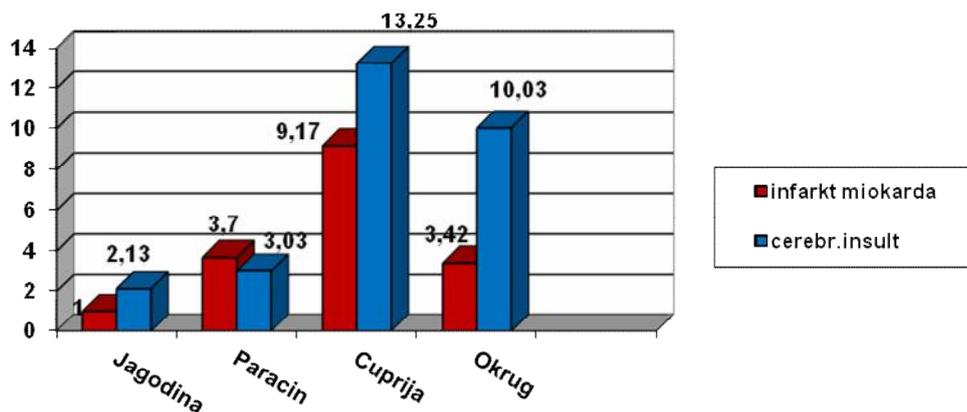
Prosećna duþina bolnićkog lećenja za infarkt miokarda je na nivou okruga **7,1 dana** što je za 7,5% više od prethodne godine. U Paraćinu i Jagodini je taj prosek 6,5 dana, a u Ćupriji 9,3 dana.

Prosećna duþina bolnićkog lećenja **za cerebrovaskularni insult iznosi 8,1 dan** za okrug što je isto kao prethodne godine, i kreće se od 7,1 dan u Jagodini, 8,4 dana u Ćupriji i 11,1 dan u Paraćinu.

Grafikon br. 8 . Prosećna duþina lećenja za infarkt miokarda i CVI u periodu od 2009. godine do 2013. godine

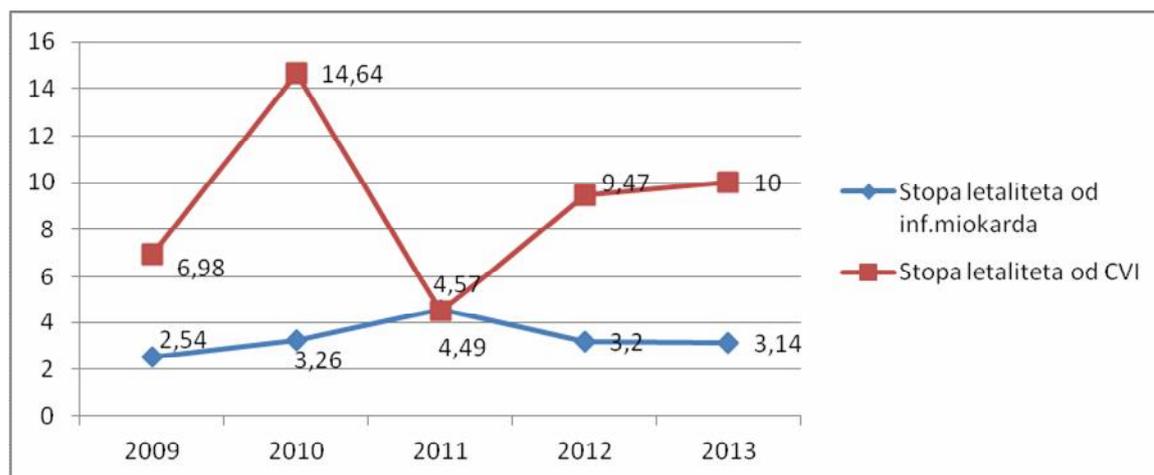

Grafikon br. 9 Stopa letaliteta od infarkta miokarda i CVI

Stopa letaliteta od infarkta miokarda je na nivou okruga 3,42 (prethodne godine 3,20) a od cerebrovaskularnog insulta 10,03 (prethodne godine 9,42). Bolnica u Paraćinu nema stacionarno odeljenje neurologije pa sve slučajeve šalje u bolnicu u Čupriji, koja kao regionalna bolnica leči najsloženije slučajeve sa celog okruga, pa zato ima i najveće stope letaliteta.

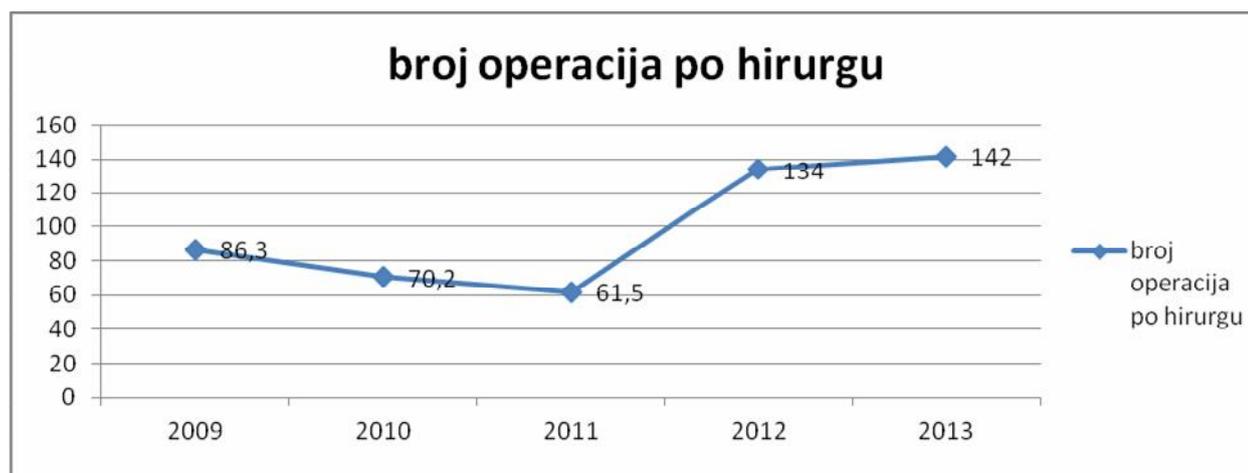
Grafikon br. 10 Stopa letaliteta od infarkta miokarda i CVI u periodu od 2009. godine do 2013. godine

Pokazatelji kvaliteta rada u **hirurgiji** su :

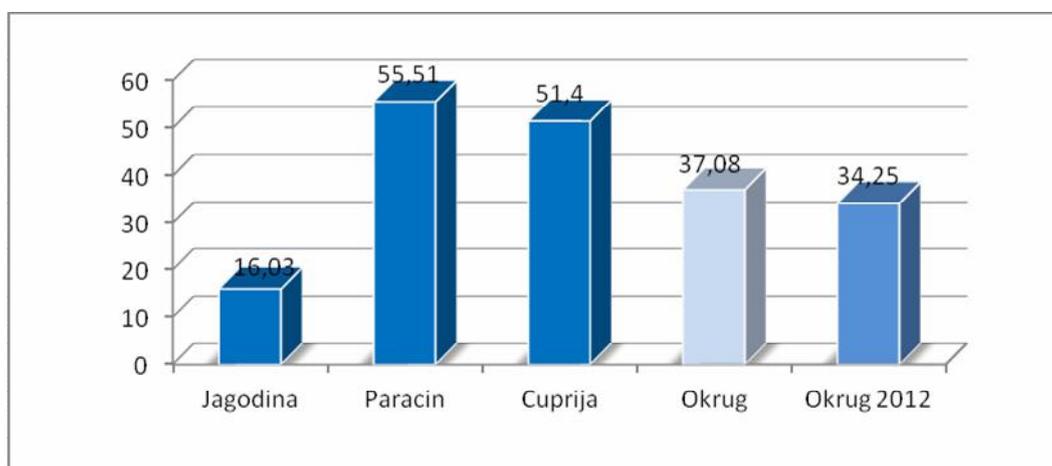
- **Stopa letaliteta operisanih** pacijenata koja se kretala od 0,91 u Čupriji do 1,61 u Jagodini (prosek okruga je **1,11** na nivou prethodne godine).
- Nije bilo pacijenata koji su dobili sepsu posle operacije.
- **Posećan broj preoperativnih dana** lečenja za sve hirurške intervencije obavljene u hirurškim salama je **1,03** od 0,79 u Jagodini do 1,40 u Paraćinu. Prosečan broj preoperativnih dana pokazuje relativno konstantnu vrednost posmatrajući ovaj pokazatelj poslednjih pet godina.
- **Prosečan broj operisanih pacijenata** u opštoj, regionalnoj i lokalnoj anesteziji **po hirurgu** je najmanji u Jagodini 93, zatim u Paraćinu 99 , a najveći u Čupriji 171. Prosek okruga je **142** operisana pacijenta po hirurgu.

Grafikon br. 11 Broj operacija po hirurgu u periodu od 2009. godine do 2013. godine

Na odeljenjima **ginekologije i akušerstva** bolnica u Paraćinu i Čupriji svaka druga trudnica se porađa **carskim rezom**, a u Jagodini svaka šesta. **Prosek okruga je 37%** što je na nivou prethodne godine. **Vrednost ovog pokazatelja je rasla u zadnjih pet godina pri čemu je najmanja vrednost bila 2010. godine i to 29% carskih rezova.** Epiduralna anestezija primenjivana je u bolnici Čuprija kod 20 porodilja (4,67% porođaja) i u bolnici Jagodina kod 16 porodilja (2,17% porođaja) neto više nego prethodne godine. U prisustvu partnera je obavljeno 4 porođaja u jagodinskom porodilištu i 3 u čuprijskom, ukupno 7.

Grafikon br. 12 Procenat porođaja carskim rezom

Do otpusta iz bolnice nije bilo smrtnih slučajeva novorođenčadi, a u program „Bolnica prijatelj beba” uključena su porodilišta u Čupriji i Paraćinu.

Tab.7 Pokazatelji kvaliteta koji se prate u službi ginekologije i akušerstva

Bolnica	%porodilja koje su imale povredu pri porođaju	% novorođenčadi koja su imala povredu pri rađanju	Prosečna dužina ležanja u bolnici za normalan porođaj
Ćuprija	13.32	2.52	4.05
Jagodina	0	0	5.52
Paraćin	4.92	4.75	4.89
Pomoravski okrug 2013.	4.9	2.1	5.1
Pomoravski okrug 2012.	1.5	2.6	4.8

Specijalističke službe pri bolnicama rade u dve smene, a pregledi se zakazuju u internim i hirurškim granama kao i na psihijatriji. **Prosečna dužina čekanja pacijenata na zakazan prvi pregled je 3-4,9 dana.** Procenat zakazanih poseta u odnosu na ukupan broj poseta za hirurgiju je 2,6% u Jagodini a 12,5% u Ćupriji. U Paraćinu se obavljaju pregledi na hirurškom odeljenju bez zakazivanja. Kod interne medicine u Jagodini je procenat zakazivanja 1,6%, u Ćupriji 18,8% a u Paraćinu čak 40,6. Na pedijatrijskim i ginekološko-akušerskim odeljenjima pregledi se obavljaju bez zakazivanja. Psihijatrijsko odeljenje bolnice u Ćupriji većinu svojih pregleda obavlja putem zakazivanja, 40,3%, dok je u Jagodini to 7%.

Praćeni pokazatelji kvaliteta u **urgentnoj medicini** pokazuju da je prosečna dužina čekanja na pregled od 1-4 minuta, a procenat prosečnih uspešnih kardiopulmonalnih reanimacija je 48%.

Kvalitet vođenja **lista čekanja prikazan je** procentom izvršenih intervencija sa Liste čekanja u odnosu na ukupan broj. Ugradnja totalne proteze kuka je u jagodinskoj bolnici urađena sa 66%, u paraćinskoj bolnici sa 100% a u ćuprijskoj 82%. Ekstrakcija katarakte sa ugrađivanjem lens-implanta je urađena na očnom odeljenju u Ćupriji sa 95% a razna snimanja u CT dijagnostici sa oko 85%. Prosečna dužina čekanja za ugradnju endoproteze kuka je 44 dana u Ćupriji, samo 2,5 dana u Paraćinu i 170 dana u Jagodini. Ugradnja očnog sočiva i CT dijagnostika rade se samo u Ćupriji i prosečna dužina čekanja je 306 dana za sočiva odnosno 20 do 38 dana za CT dijagnostiku, zavisno od vrste snimanja.

III Bezbednost pacijenata

U svim zdravstvenim ustanovama osim Doma zdravlja Rekovac su uspostavljene procedure za registrovanje neželjenih dejstava lekova i neželjenih događaja.

Tabela br. 8 Pokazatelji kvaliteta – bezbednost pacijenata

Pokazatelji bezbednosti pacijenata u bolnicama	Ćuprija	Jagodina	Paraćin	Okrug 2013	Okrug 2012
Stopa padova pacijenata	0,06	0,00	0,17	0,04	0,06
Stopa pacijenata sa dekubitusima	1,26	0,00	0,00	0,81	0,49
Stopa tromboembolijskih komplikacija	0,06	0	0,00	0,03	0,08
Stopa komplikacija usled davanja anestezije	0,14	0,00	0,00	0,10	0,00
Stopa ponovljenih operacija u istoj regiji	1,92	0,00	0,63	1,47	5,42
Stopa mehaničkih jatrogenih oštećenja kod hirurške intervencije	0,11	0,00	0,00	0,06	0,00
Broj hirurških intervencija koje su urađene na pogrešnom pacijentu,	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

pogrešnoj strani tela i pogrešnom organu					
Stopa incidencije svih bolničkih infekcija na jedinici intenzivne nege	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Stopa incidencije infekcije operativnog mesta	0,00	0,00	0,00	0,77	0,77

Padova pacijenata je bilo u 6 slučajeva u Čupriji i 2 u Paraćinu. Broj pacijenata sa dekubitusima je bio ukupno 24, a sa tromboembolijskim komplikacijama 1. Jatrogenih oštećenja pri hirurškim intervencijama je bilo u jednom slučaju a ponovljenih operacija u istoj regiji kod 15 pacijenata. Bolničkih infekcija u intenzivnoj nezi nije bilo.

ZAKLJUČAK

U ovoj analizi prikazani su najznačajniji pokazatelji kvaliteta rada zdravstvenih ustanova na teritoriji Pomoravskog okruga, pojedinačno po zdravstvenim ustanovama i prosek okruga. Vrednost pokazatelja je poređena sa vrednošću iz prethodne godine, a za najznačajnije pokazatelje je prikazano kretanje istih za poslednjih pet godina. Obzirom da je 2011. godine došlo do promene nekih pokazatelja, ove godine su pokazatelji praćeni samo za drugu polovinu godine tako da 2011. godina nije baš validna za poređenje ali je ipak i ona prikazana u petogodišnjem periodu. Pored toga mora se naglasiti da je do najvećih promena došlo kod pokazatelja primarne zdravstvene zaštite, tako da su poređeni samo oni koji su ostali isti, odnosno koji su praćeni i pre 2011. godine. Podatke za Srbiju nismo dobili do završetka izrade ove analize tako da vrednosti za okrug nismo mogli porediti sa republičkim.

Među pokazateljima **primarne zdravstvene zaštite**, odnosno usluge vezane za izabranog lekara zapaža se pad vrednosti pokazatelja vezanih za preventivne usluge u odnosu na prethodnu godinu. Kretanje udela preventivnih pregleda u ukupnom broju poseta lekaru za poslednjih pet godina pokazuje blagi trend rasta kod svih službi. Vakcinacija protiv gripa pokazuje neznačajni rast u posmatranom periodu.

U stomatološkoj zdravstvenoj zaštiti može se primetiti konstantni porast procenta sedmogodišnjaka sa svim zdravim zubima u proteklih pet godina od 30% 2009. godine do 42% 2013. godine. Sa druge strane KEP indeks ima trend blagog opadanja od 2,9 na početku posmatranog perioda do 2,1 na kraju.

Povoljno kretanje vrednosti pokazatelja može se videti i kod službe hitne pomoći gde se u poslednjih 5 godina može zapaziti smanjenje reakcionog vremena za 2,5 minuta dok aktivaciono ima relativno konstantnu vrednost.

Pokazatelji rada polivalentno patronažne službe pokazuju bolje vrednosti nego prethodne godine.

Pokazatelji rada **sekundarne zdravstvene zaštite su uglavnom na nivou prethodne godine.**

Značajnije pokazatelje i one koji su se pratili i pre 2011. Godine, smo pratili i kroz petogodišnji period. **Letalitet u prvih 48 sati** od prijema u bolnicu pokazuje konstantan opadajući trend u petogodišnjem periodu (2009. god je bila 26,3, a 2013. god . 17,6).

Ukupna stopa letaliteta ima blagi trend rasta jer je na početku posmatranog perioda odnosno 2009.godine bila 2,6 da bi 2012. dostigla 3,2 kolika je i 2013.

Prosečna dužina lečenja od infarkta miokarda i CVI ima relativno konstantnu vrednost u posmatranom periodu, dok **stopa letaliteta od CVI** ima rastući trend od 6,98 do 10.

Prosečan broj preoperativnih dana pokazuje relativno konstantnu vrednost posmatrajući ovaj pokazatelj poslednjih pet godina.

Pokazatelj koji pokazuje znatni porast u petogodišnjem periodu je broj operacija po hirurgu.